

DECYZJA KOMISJI (UE) 2016/995**z dnia 26 października 2015 r.****w sprawie pomocy państwa SA.24571 – 2009/C (ex C 1/09, ex NN 69/08) przyznanej przez Węgry na rzecz MOL Nyrt.***(notyfikowana jako dokument nr C(2015) 7324)***(Jedynie tekst w języku węgierskim jest autentyczny)****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 108 ust. 2 akapit pierwszy,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

uwzględniając decyzję, na mocy której Komisja podjęła decyzję o wszczęciu postępowania określonego w art. 108 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w odniesieniu do pomocy SA.24571 (ex C-1/09, ex NN 69/08) ⁽¹⁾,

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag zgodnie z przywołanymi artykułami i uwzględniając otrzymane odpowiedzi,

a także mając na uwadze, co następuje:

1. KONTEKST**1.1. Przedmiotowe środki**

- (1) Ogólne zasady regulujące działalność górnictw na Węgrzech określone są w ustawie o górnictwie z 1993 r. ⁽²⁾ (zwanej dalej „ustawą o górnictwie”). W ustawie o górnictwie rozróżnia się działalność górnictw prowadzoną na podstawie dwóch różnych instrumentów prawnych: (i) koncesji ⁽³⁾; oraz (ii) zezwolenia ⁽⁴⁾. W obu przypadkach wydobycie surowców mineralnych podlega opłacie eksploatacyjnej wnoszonej na rzecz państwa, której kwotę określa się jako procent wartości wydobywanych minerałów.
- (2) Ustawa o górnictwie stanowi, że jeśli przedsiębiorstwo górnictw, które uzyskało zezwolenie na działalność wydobywczą, nie rozpocznie wydobycia w ciągu pięciu lat od daty wydania zezwolenia, prawo użytkowania górnictw zostaje cofnięte. Jednakże zgodnie z art. 26/A ust. 5 ustawy o górnictwie termin ten może zostać przedłużony w drodze umowy między urzędem górnictw a przedsiębiorstwem górnictw. W takim wypadku przedsiębiorstwo górnictw płaci wyższą stawkę niż opłata zastosowana podczas składania pierwotnego wniosku, lecz nie wyższą niż 1,2-krotność pierwotnego poziomu.
- (3) Spółka Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt. (zwana dalej „MOL”) otrzymała kilka zezwoleń na wydobycie węglowodorów. Ze względu na fakt, że MOL nie rozpoczęło wydobycia węglowodorów w ciągu pięciu lat od dnia uzyskania zezwoleń, w dniu 22 grudnia 2005 r. właściwy minister zawarł z MOL umowę o przedłużeniu terminu (zwaną dalej „umową z 2005 r.”). W umowie z 2005 r. przewidziano opłatę za przedłużenie, której wysokość określa się w wymiarze rocznym do 2020 r., stosując pierwotną opłatę eksploatacyjną w wysokości 12 % i mnożnik wynoszący od 1,020 do 1,050.
- (4) Na mocy znowelizowanych przepisów ustawy o górnictwie, które weszły w życie w dniu 8 stycznia 2008 r., opłata eksploatacyjna w przypadku zezwoleń na wydobycie węglowodorów została podwyższona z 12 % do 30 % wartości wydobywanych minerałów ⁽⁵⁾ (dalej jako „nowelizacja ustawy o górnictwie z 2008 r.”). Wyższa opłata nie obowiązywała w stosunku do tych podmiotów, które uzyskały uprzednio przedłużenie zezwoleń na eksploatację.

⁽¹⁾ Dz.U. C 74 z 28.3.2009, s. 63.⁽²⁾ 1993. évi XLVIII. Törvény a bányászatról (ustawa nr XLVIII z 1993 r. w sprawie górnictwa).⁽³⁾ Koncesje dotyczą tzw. „obszarów zamkniętych”, zasobnych w minerały i wysoko wartościowych. Koncesji udziela oferentom wyłonionym w przetargu nieograniczonym właściwy organ krajowy.⁽⁴⁾ Zezwolenia dotyczą tzw. „obszarów otwartych”, uważanych za mniej zasobne w minerały i mniej wartościowe. Właściwy organ krajowy nie może odmówić wydania zezwolenia, jeśli wnioskodawca spełnia warunki określone w przepisach prawnych.⁽⁵⁾ Podwyżka dotyczyła pól wprowadzonych do eksploatacji między dniem 1 stycznia 1998 r. a 1 stycznia 2008 r.

1.2. Wszczęcie formalnego postępowania

- (5) Dnia 13 stycznia 2009 r. Komisja zdecydowała o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego przewidzianego w art. 108 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej⁽⁶⁾ (TFUE) w sprawie środków wdrożonych przez Węgry i stanowiących domniemaną pomoc państwa na rzecz MOL. Decyzja Komisji z dnia 13 stycznia 2009 r. dotycząca sprawy SA.24571 (ex C 1/09; ex NN 69/08) („decyzja o wszczęciu postępowania”) została opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* z dnia 28 marca 2009 r.⁽⁷⁾
- (6) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja wyraziła obawy, czy ciąg działań podjętych przez Węgry spowodował przyznanie MOL selektywnej korzyści. Na ciąg działań składały się dwa elementy – umowa z 2005 r. oraz nowelizacja ustawy o górnictwie z 2008 r. Po przeprowadzeniu wstępnej oceny Komisja stwierdziła, że węgierskie władze traktowały MOL w sposób bardziej przychylny niż jej konkurentów korzystających z tego samego systemu zezwoleń.

1.3. Zamknięcie formalnego postępowania

- (7) W decyzji 2011/88/UE⁽⁸⁾ w sprawie pomocy państwa SA.24571 (ex C 1/09; ex NN 69/08) udzielonej przez Węgry na rzecz MOL Nyrt. („zaskarżona decyzja”) Komisja stwierdziła, że środek na rzecz MOL, tj. połączenie umowy z 2005 r. z nowelizacją ustawy o górnictwie z 2008 r., stanowi pomoc państwa niezgodną z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE. Komisja zaleciła, by Węgry odzyskały pomoc udzieloną MOL w celu przywrócenia sytuacji istniejącej na rynku przed jej przyznaniem⁽⁹⁾.

1.4. Wyrok Sądu Unii Europejskiej z dnia 12 listopada 2013 r. w sprawie T-499/10, MOL przeciwko Komisji

- (8) W następstwie skargi wniesionej przez MOL Sąd w swoim wyroku z dnia 12 listopada 2013 r. w sprawie T-499/10⁽¹⁰⁾ stwierdził nieważność zaskarżonej decyzji ze względu na fakt, że nie stwierdzono selektywnego charakteru środka.
- (9) Sąd stwierdził, że umowa z 2005 r. nie miała selektywnego charakteru. Sąd orzekł, że zakres uznania, jakim dysponowały węgierskie władze, umożliwił im zachowanie równego traktowania między przedsiębiorstwami górnictwymi znajdującymi się w porównywalnych sytuacjach. W związku z tym zdaniem Sądu, jeśli w późniejszym czasie warunki zewnętrzne wobec umowy, która nie zawiera elementu pomocy państwa, ulegają zmianie w taki sposób, że strona takiej umowy znajduje się w uprzywilejowanej sytuacji w stosunku do innych podmiotów, które nie zawarły podobnej umowy, fakt ten nie może wystarczyć, by umowa i późniejsza zmiana warunków zewnętrznych wobec tej umowy były postrzegane jako elementy składowe pomocy państwa.

1.5. Wyrok Trybunału z dnia 4 czerwca 2015 r. w sprawie C-15/14 P, Komisja przeciwko MOL

- (10) W wyroku z dnia 4 czerwca 2015 r. w sprawie C-15/14 P⁽¹¹⁾ Trybunał podtrzymał wyrok Sądu stwierdzający nieważność zaskarżonej decyzji.
- (11) W wyroku Trybunał potwierdził sformułowaną przez Sąd ocenę, zgodnie z którą nie stwierdza się selektywnego charakteru umowy z 2005 r., a połączenia umowy z 2005 r. oraz nowelizacji ustawy o górnictwie z 2008 r. nie można uznać za pomoc państwa do celów stosowania art. 107 ust. 1 TFUE.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 115 z 9.5.2008, s. 92.

⁽⁷⁾ Zob. przypis 1.

⁽⁸⁾ Decyzja Komisji 2011/88/UE z dnia 9 czerwca 2010 r. w sprawie pomocy państwa C 1/09 (ex NN 69/08) udzielonej przez Węgry na rzecz MOL Nyrt. (Dz.U. L 34 z 9.2.2011, s. 55).

⁽⁹⁾ Kwota podlegająca zwrotowi wynosi 28 444,7 mln HUF za 2008 r. i 1 942,1 mln HUF za 2009 r. Jeśli chodzi o rok 2010 r., w odniesieniu do opłat eksploatacyjnych już wniesionych, kwotę podlegającą zwrotowi Węgry mają wyliczyć w taki sam sposób, jak za lata 2008 i 2009, do momentu uchylecia środka.

⁽¹⁰⁾ Sprawa T-499/10, MOL przeciwko Komisji, EU:T:2013:592.

⁽¹¹⁾ Sprawa C-15/14 P, Komisja przeciwko MOL, EU:C:2015:362.

- (12) Trybunał podkreślił, że istnieje zasadnicza różnica między badaniem selektywności ogólnych systemów zwolnień lub ulg, które z definicji przysparzają korzyści, a badaniem selektywności przepisów dyspozytywnych prawa krajowego przewidujących nałożenie dodatkowych obciążeń. W wypadku gdy władze krajowe nakładają dodatkowe obciążenia w celu zapewnienia równego traktowania podmiotów, sam fakt, że owe władze dysponują pewnym zakresem uznania określonym ustawowo, który nie jest nieograniczony, nie wystarczy, aby wykazać selektywność odnośnego systemu.
- (13) Z tego względu w opinii Trybunału przedmiotowa sprawa odróżnia się od przypadków, w których korzystanie z takiego zakresu uznania jest związane z przyznaniem korzyści na rzecz określonego podmiotu gospodarczego ⁽¹²⁾.
- (14) Ponadto Trybunał orzekł, że ramy prawne, na mocy których władze krajowe nakładają dodatkowe opłaty w celu zapewnienia równego traktowania podmiotów, mogą być uznane za selektywne jedynie wtedy, gdy władze krajowe, korzystając z przysługującego im zakresu uznania, sprzyjają niektórym podmiotom bez obiektywnego powodu.
- (15) Trybunał zaznaczył, że w przedmiotowej sprawie nie ma żadnych wskazówek, jakoby władze węgierskie, korzystając ze swojego prawa do podniesienia opłat eksploatacyjnych w przypadku przedłużenia zezwoleń na eksploatację, w sposób nieuzasadniony potraktowały MOL w przychylny sposób ⁽¹³⁾.
- (16) W związku z tym Trybunał stwierdził, że w omawianym przypadku nie można uznać ram prawnych regulujących zawieranie umów o przedłużeniu za selektywne.
- (17) W odniesieniu do ciągu działań stanowiących jeden środek pomocy Trybunał przywołał odnośne orzecznictwo, stanowiąc, że jeden środek pomocy może składać się z połączonych elementów, pod warunkiem że w świetle ich chronologii, ich celu i sytuacji przedsiębiorstwa w chwili dokonania tych interwencji wykazują one tak ścisły związek, że niemożliwe jest ich rozdzielenie ⁽¹⁴⁾.
- (18) W przedmiotowej sprawie Trybunał zaznaczył, że podwyżka opłat eksploatacyjnych, która weszła w życie w 2008 r., miała miejsce w kontekście podwyżki światowych kursów ropy naftowej, tj. państwo wykonywało swoje uprawnienia regulacyjne w obiektywnie uzasadniony sposób w związku ze zmianą rynku. Ponadto brak jest wskazówek potwierdzających, aby umowa z 2005 r. została zawarta w przewidywaniu takiej podwyżki ⁽¹⁵⁾.
- (19) W związku z tym Trybunał stwierdził, że ze względu na brak chronologicznego lub funkcjonalnego związku między umową z 2005 r. a nowelizacją ustawy o górnictwie z 2008 r. nie można traktować ich jako jeden środek pomocy.

2. PROCEDURA

- (20) Ponieważ Sąd stwierdził nieważność zaskarżonej decyzji, formalne postępowanie wyjaśniające pozostaje otwarte. Ani Sąd, ani Trybunał nie stwierdzili bowiem, by w przedmiotowym przypadku decyzja o wszczęciu postępowania była obciążona błędem. Komisja musi zatem przyjąć ostateczną decyzję korygującą wady stwierdzone przez sądy unijne.

3. OCENA

- (21) Art. 107 ust. 1 TFUE stanowi, że wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji przez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi. Warunki te muszą być spełnione łącznie. Jeżeli jeden z nich nie jest spełniony, oceniany w ich świetle środek nie może zostać uznany za pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.

⁽¹²⁾ Wyrok w sprawie C-15/14 P, zob. przypis 11 powyżej; pkt 64, 65 i 69.

⁽¹³⁾ Wyrok w sprawie C-15/14 P, zob. przypis 11 powyżej; pkt 66 i 69.

⁽¹⁴⁾ Wyrok w sprawie C-15/14 P, zob. przypis 11 powyżej; pkt 92.

⁽¹⁵⁾ Wyrok w sprawie C-15/14 P, zob. przypis 11 powyżej; pkt 96 i 98.

- (22) W omawianym przypadku właściwe jest ograniczenie oceny do kryterium selektywności.

3.1. Selektywność

- (23) Aby można było uznać środek za pomoc państwa, musi on mieć charakter szczególny lub selektywny w tym sensie, że sprzyja tylko niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów.
- (24) Jak określono powyżej w motywach 12 i 13, art. 26/A ust. 5 ustawy o górnictwie nie jest ogólnym systemem zwolnień lub ulg udzielanych niektórym przedsiębiorstwom. Przeciwnie, umożliwia on władzom węgierskim pobieranie wyższych opłat za przedłużenie zezwoleń na eksploatację. Takie same warunki stosowane są wobec wszystkich podmiotów znajdujących się w porównywalnej sytuacji faktycznej i prawnej.
- (25) Jak opisano powyżej w motywach 14 i 15, nie ma żadnych wskazówek, jakoby władze węgierskie w sposób nieuzasadniony rezerwowały dla MOL preferencyjne traktowanie względem jakiegokolwiek innego podmiotu, który mógłby znajdować się w porównywalnej sytuacji. Fakt, że przy ustalaniu wysokości opłaty za przedłużenie władze węgierskie dysponują pewnym – określonym ustawowo, ale nie nieograniczonym – zakresem uznania, nie wystarcza, by przyjąć, że ramy prawne określone w art. 26/A ust. 5 ustawy o górnictwie mają charakter selektywny.
- (26) W odniesieniu do łącznych skutków umowy z 2005 r. i nowelizacji ustawy o górnictwie z 2008 r., Komisja zauważa, że zgodnie z odnośnym orzecznictwem Trybunału jeden środek pomocy może składać się z połączonych elementów, pod warunkiem że w świetle ich chronologii, ich celu i sytuacji przedsiębiorstwa w chwili dokonania tych interwencji wykazują one tak ścisły związek, że niemożliwe jest ich rozdzielenie ⁽¹⁶⁾.
- (27) Jednakże, jak opisano powyżej w motywie 18, w niniejszej sprawie brak jest dowodów potwierdzających, że Węgry podpisały umowę z 2005 r., mając już wówczas zamiar podwyższenia opłaty eksploatacyjnej w przyszłości, co przyniosłoby szkodę innym – już obecnym na rynku w dniu zawarcia umowy lub nowym – podmiotom gospodarczym. Podwyższenie opłat eksploatacyjnych nakładanych na podstawie przepisów znolizowanej w 2008 r. ustawy o górnictwie miało miejsce w kontekście podwyżki światowych kursów ropy naftowej.
- (28) W związku z tym, jak stwierdzono powyżej w motywie 19, ze względu na brak chronologicznego lub funkcjonalnego związku między umową z 2005 r. a nowelizacją ustawy o górnictwie z 2008 r. nie można rozpatrywać ich jako stanowiących jeden środek pomocy.

3.2. Wnioski z oceny

- (29) W oparciu o powyższe ustalenia Komisja stwierdza, że ciąg działań podjętych przez Węgry, tj. umowa o przedłużeniu z 2005 r. i późniejsza nowelizacja ustawy o górnictwie, nie stanowiły selektywnej korzyści na rzecz MOL.
- (30) Zważywszy, że ciąg działań, na który składa się umowa z 2005 r. i późniejsza nowelizacja ustawy o górnictwie, nie ma charakteru selektywnego, nie ma konieczności oceny, czy spełnione są inne warunki istnienia pomocy państwa na podstawie art. 107 ust. 1 TFUE.

4. WNIOSEK

- (31) W świetle powyższego, w wyniku ponownej oceny domniemanej pomocy, która była przedmiotem decyzji o wszczęciu postępowania, stwierdzono, że badany środek na rzecz MOL, tj. połączenie umowy z 2005 r. z nowelizacją ustawy o górnictwie z 2008 r., nie stanowi pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE,

⁽¹⁶⁾ Sprawy połączone C-399/10 P i C-401/10 P Bouygues i Bouygues Télécom przeciwko Komisji i in., EU:C:2013:175, pkt 103 i 104.

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Połączenie stałej opłaty eksploatacyjnej określonej w umowie o przedłużeniu, zawartej pomiędzy państwem węgierskim a MOL Nyrt. w dniu 22 grudnia 2005 r., i późniejszej nowelizacji ustawy XLVIII z 1993 r. o górnictwie nie stanowi pomocy państwa na rzecz MOL Nyrt. w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja skierowana jest do Węgier.

Sporządzono w Brukseli dnia 26 października 2015 r.

W imieniu Komisji
Margrethe VESTAGER
Członek Komisji
